

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ «ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ «УКРАЇНА»
Хмельницький інститут соціальних технологій
Кафедра фізичної терапії, ерготерапії, фізичної культури і спорту**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Хмельницького інституту
соціальних технологій Університету
„Україна”

Михайло ЧАЙКОВСЬКИЙ

„01” 09 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 2.7 Фізична терапія при бойових травмах та ушкодженнях

(шифр і назва навчальної дисципліни)

освітня програма Фізична терапія, ерготерапія

(назва освітньої програми)

освітнього рівня магістр

(назва освітнього рівня)

галузь знань 22 Охорона здоров'я

(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність(ності) 227 Фізична терапія, ерготерапія

(шифр і назва спеціальності(тей))

Спеціалізація(ї) 227.1 Фізична терапія

(назва спеціалізації)

інститут, філія, факультет, коледж Хмельницький інститут соціальних технологій

(назва навчально-виховного підрозділу)

Обсяг, кредитів: 140/2

Форма підсумкового контролю: екзамен

Хмельницький 2023 рік

Робоча програма Фізична терапія при бойових травмах та ушкодженнях
(назва навчальної дисципліни)

для студентів за галуззю знань 22 Охорона здоров'я
спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія

„01” вересня 2023 року – 31с.

Розробники:

Крупа Валентина Володимирівна – кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри фізичної терапії, ерготерапії, фізичної культури і спорту
Хмельницького інституту соціальних технологій
(вказати авторів, їхні посади, навчально-виховний підрозділ, кафедру, наукові ступені та вчені звання)

Викладачі:

Крупа Валентина Володимирівна – кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри фізичної терапії, ерготерапії, фізичної культури і спорту
Хмельницького інституту соціальних технологій
(вказати всіх викладачів, які працюють за даною програмою, їхні посади, навчально-виховний підрозділ, кафедру, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри фізичної терапії, ерготерапії, фізичної культури і спорту

Протокол від „01” вересня 2023 року № 1

Завідувач кафедри
фізичної терапії, ерготерапії,
фізичної культури і спорту

(підпис)

Людмила КРАВЧУК
(власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми
(керівником проектної групи) Фізична терапія, ерготерапія
(назва освітньої програми)

„01” вересня 2023 року

Гарант освітньо-професійної
програми (керівник проектної групи)

(підпис)

Валентина КРУПА
(власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

ПРОЛОНГАЦІЯ РОБОЧОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

Навчальний рік	2023/2024	20___/20___	20___/20___	20___/20___
Дата засідання кафедри	01.09.2023 р.			
№ протоколу	№1			
Підпис завідувача кафедри				

Матеріали до курсу розміщені на сайті Інтернет-підтримки навчального процесу <https://vo.uu.edu.ua/> за адресою:
<https://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=20717>
 (вказати адресу)

Робочу програму перевірено

„01” вересня 2023 року

Заступник директора
з освітньої діяльності
Хмельницького інституту
соціальних технологій

(підпис)

Наталія ЛУЦКЕВИЧ
(власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

ЗМІСТ

1.	ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
2.	МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	6
3.	РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ, ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ.....	6
4.	ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	9
4.1.	Анотація дисципліни.....	9
4.2.	Структура навчальної дисципліни.....	12
4.2.1.	<i>Тематичний план.....</i>	12
4.2.2.	<i>Навчально-методична картка дисципліни.....</i>	13
4.3.	Форми організації занять.....	14
4.3.1.	<i>Теми практичних занять.....</i>	14
4.3.2.	<i>Індивідуальні завдання</i>	14
4.3.3.	<i>Індивідуальна навчально-дослідна робота.....</i>	15
4.3.4.	<i>Теми самостійної роботи студентів</i>	17
5.	МЕТОДИ НАВЧАННЯ.....	18
5.1.	Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.	18
5.2.	Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності.....	19
5.3.	Інклюзивні методи навчання.....	20
6.	СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	20
6.1.	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів.....	21
6.2.	Система оцінювання роботи студентів упродовж семестру.....	22
6.3.	Оцінка за теоретичний і практичний курс: шкала оцінювання національна та ECTS	23
6.4.	Оцінка за екзамен: шкала оцінювання національна та ECTS	23
6.5.	Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS.	23
6.6.	Розподіл балів, які отримують студенти.....	24
6.7.	Орієнтовний перелік питань до екзамену.....	24
7.	МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	26
7.1.	Навчально-методичні аудіо- і відеоматеріали, у т.ч. для студентів з інвалідністю.....	26
7.2.	Глосарій (термінологічний словник).....	27
7.3.	Рекомендована література.....	28
7.4.	Інформаційні ресурси.....	30
8.	МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ.....	30

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		<i>денна форма навчання</i>
Загальний обсяг кредитів –4	Галузь знань 22 Охорона здоров'я	Вид дисципліни обов'язкова
	Спеціальність 227 Фізична терапія, ерготерапія	Цикл підготовки професійний
Модулів – 1	Спеціалізація 227.1 Фізична терапія	Рік підготовки:
Змістових модулів –2		2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: реферат	Мова викладання, навчання та оцінювання: Українська	Семестр
Загальний обсяг годин – 120		3-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 8	Освітній ступінь: Магістр	Лекції
		14 год.
		Практичні, семінарські
		20 год.
		Лабораторні
		-
		Самостійна робота
		86 год.
		Вид семестрового контролю: екзамен

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 20 % аудиторних занять, 80 % самостійної роботи;

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: сформувати у студентів систему знань щодо методів фізичної терапії при бойових травмах та ушкодженнях.

Завдання:

- дати теоретичні знання про основні нозології та методи фізичної терапії при бойових травмах та ушкодженнях;
- створити уявлення про сучасний стан воєного травматизму в світі і актуальність, показання та протипоказання до застосування різних методів фізичної терапії;
- дати змогу майбутнім фахівцям опанувати практичними навичками з методів фізичної терапії при бойових травмах та ушкодженнях;
- підготувати методологічно, професійно та морально-психологічно до діяльності в лікувальних, реабілітаційних та оздоровчих закладах різних форм власності;
- активізувати самостійну пізнавальну діяльність студентів.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ, ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- травматичні пошкодження структур опорно-рухової системи людини;
- травми та захворювання при пораненнях органів черевної порожнини, які потребують оперативного лікування, принципи їх терапії;
- бойові травми органів грудної клітки та принципи їх терапії;
- спеціальні методики дихальної гімнастики в післяопераційному періоді;
- фізична терапія після оперативних втручаннях на серці та магістральних судинах;
- фізична терапія після операцій на кінцівках;
- фізична терапія посттравматичних станів, ушкоджень центральної та периферичної нервової системи;
- фізична терапія пацієнтів після ампутацій внаслідок бойових дій;
- особливості проведення масажу у передопераційному та ранньому післяопераційному періодах.

вміти:

- проводити терапевтичні заходи при бойових травмах (переломах кісток, вогнепальних пораненнях, вивихах, після оперативного втручання на органах грудної клітки, черевної порожнини, кістках тазу, протезуванні суглобів та ампутованих кінцівок);

- володіти основними методами фізіотерапії при бойових травмах;
- проводити заняття з лікувальної фізкультури, включаючи дихальну гімнастику, відповідно нозології та етапу фізичної терапії;
- застосовувати особливі прийоми масажу відповідно кожній нозології.

Рядок дисципліни в „Матриці відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми”

	ЗК 01	ЗК 02	ЗК 03	ЗК 04	ЗК 05	ЗК 06	ЗК 07	ЗК 08	СК 01	СК 02	СК 03	СК 04	СК 05	СК 06	СКфт 01	СКфт 02	СКфт 03	СКфт 04	СКфт 05	СКфт 06	СКфт 07	СКфт 08	СКфт 09
ОК	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, узагальнення, аналізу, синтезу та оцінювання отриманої інформації, необхідної для професійної діяльності фізичного терапевта.

ЗК 02. Здатність до пошуку, отримання, оброблення та аналізу надійної, достовірної та науково обґрунтованої інформації, необхідної для професійної діяльності фізичного терапевта, з різних джерел з використанням інформаційних і комунікаційних технологій, в тому числі іноземною мовою.

ЗК 03. Здатність до представлення своєї професійної діяльності, адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 04. Здатність виявляти та обирати методи для комплексного підходу до розв'язання проблем та прийняття рішень.

ЗК 05. Здатність генерувати нові ідеї, брати участь в освітніх, наукових та інноваційних проектах і приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 06. Здатність мотивувати людей рухатися до спільної мети, керувати, здійснювати професійну комунікацію, вільно спілкуватися державною мовою усно і письмово.

ЗК 07. Здатність виконувати професійну діяльність із дотриманням вимог техніки безпеки та охорони праці та працювати автономно.

ЗК 08. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт на основі етичних міркувань, принципів і цінностей фізичного терапевта. СК 01. Здатність визначати проблеми фізичної, когнітивної, психоемоційної, духовної сфер, обмеження заняттєвої участі пацієнта відповідно до Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ).

СК 02. Здатність клінічно мислити, планувати терапію, застосовувати науково обґрунтовані засоби та методи доказової практики (Evidence-based practice), аналізувати та інтерпретувати результати, вносити корективи до розробленої програми фізичної терапії чи компонентів індивідуального реабілітаційного плану.

СК 03. Здатність ефективно спілкуватися із пацієнтом/клієнтом, його родиною й опікунами, формувати розуміння власних потреб пацієнта та шукати шляхи їх реалізації, розробляти та впроваджувати домашню програму терапії.

СК 04. Здатність до роботи в реабілітаційній команді та міжособистісної взаємодії із представниками інших професійних груп різного рівня.

СК 05. Здатність надавати першу медичну (долікарську) допомогу за умов надзвичайних ситуацій та військових дій, розуміти основи тактичної медицини.

СК 06. Здатність розв'язувати професійні завдання у сфері фізичної терапії, з урахуванням стану здоров'я представників різних верств населення, у тому числі осіб із інвалідністю.

СКфт 01. Здатність розуміти клінічний та реабілітаційний діагноз пацієнта/клієнта, перебіг захворювання і тактику лікування.

СКфт 02. Здатність обстежувати осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп зі складною прогресуючою та мультисистемною патологією за допомогою стандартизованих та нестандартизованих інструментів оцінювання, визначати фізичний розвиток та фізичний стан.

СКфт 03. Здатність прогнозувати результати фізичної терапії, формулювати цілі, складати, обговорювати та пояснювати програму фізичної терапії або компоненти індивідуального реабілітаційного плану, які стосуються фізичної терапії.

СКфт 04. Здатність проводити фізичну терапію осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп при складних прогресуючих та мультисистемних порушеннях.

СКфт 05. Здатність планувати та контролювати тривалість та інтенсивність терапевтичних заходів для забезпечення їх відповідності стану здоров'я, функціональним можливостям пацієнта/клієнта та цілям фізичної терапії.

СКфт 06. Здатність провадити наукову діяльність у сфері фізичної терапії.

СКфт 07. Здатність здійснювати викладацьку діяльність (зокрема, як керівник/методист/супервізор клінічних практик).

СКфт 08. Здатність управляти робочими процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів у фізичній терапії, керувати роботою асистентів, помічників та волонтерів.

СКфт 09. Здатність провадити підприємницьку діяльність у фізичній терапії.

Список забезпечення програмних результатів навчання (РН) відповідними компонентами освітньої програми

	ПРфт 01	ПРфт 02	ПРфт 03	ПРфт 04	ПРфт 05	ПРфт 06	ПРфт 07	ПРфт 08	ПРфт 09	ПРфт 10	ПРфт 11	ПРфт 12	ПРфт 13	ПРфт 14	ПРфт 15	ПРфт 17	ПРфт 19
ОК 2.7	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

ПРфт 01. Застосовувати біопсихосоціальну модель обмежень життєдіяльності у професійній діяльності, аналізувати медичні, соціальні та особистісні проблеми пацієнта/клієнта.

ПРфт 02. Уміти вибирати й аналізувати інформацію про стан пацієнта.

ПРфт 03. Проводити фізичну терапію пацієнтів/клієнтів різного віку зі складними патологічними процесами та порушеннями.

ПРфт 04. Оцінювати, обговорювати та застосовувати результати наукових досліджень у клінічній, науковій, освітній та адміністративній діяльності.

ПРфт 05. Проводити опитування пацієнта/клієнта для визначення порушень функції, активності та участі.

ПРфт 06. Визначати рівень психомоторного та фізичного розвитку людини, її фізичний стан, виконувати об'єктивне обстеження пацієнтів/клієнтів різних нозологічних груп та при складній прогресуючій і мультисистемній патології, використовуючи відповідний інструментарій.

ПРфт 07. Спілкуватися з пацієнтом/клієнтом для визначення його потреб та очікувань щодо його рухової активності та результатів фізичної терапії.

ПРфт 08. Прогнозувати результати фізичної терапії пацієнтів/клієнтів різних нозологічних груп та при складній прогресуючій і мультисистемній патології.

ПРфт 09. Встановлювати цілі втручання.

ПРфт 10. Створювати (планувати) програму фізичної терапії окремо або як частину індивідуального реабілітаційного плану.

ПРфт 11. Реалізовувати програми фізичної терапії окремо або як частину індивідуального реабілітаційного плану відповідно до наявних ресурсів і оточення.

ПРфт 12. Здійснювати етапний, поточний та оперативний контроль стану пацієнта/клієнта, аналізувати результати виконання програми фізичної терапії.

ПРфт 13. Коректувати хід виконання програми фізичної терапії на основі аналізу запланованих та досягнутих результатів.

ПРфт 14. Проводити самостійну практичну діяльність.

ПРфт 15. Розробляти та викладати спеціалізовані навчальні дисципліни у закладах вищої освіти, брати участь в реалізації освітніх програм як клінічний керівник/методист/супервізор навчальних практик.

ПРфт 17. Планувати і виконувати наукові і прикладні дослідження у сфері фізичної терапії, висувати і перевіряти гіпотези, обирати методики та інструменти досліджень, аналізувати їх результати, обґрунтовувати висновки.

ПРфт 19. Надавати долікарську допомогу при невідкладних станах в умовах військового часу; вибирати методи та засоби збереження життя.

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Анотація дисципліни

Змістовий модуль 1.

Фізична терапія та невідкладна допомога при бойових травмах та ушкодженнях.

Тема 1. Поняття та особливості фізичної терапії та невідкладна допомога при бойових травмах та ушкодженнях.

Топографічна анатомія внутрішніх органів. Надання невідкладної медичної допомоги при бойових пораненнях та ушкодженнях.

Тема 2. Наслідки поранень під час військових дій – неврологічні, травматологічні, психологічні.

Проблема поранень під час проведення бойових дій військовослужбовців та цивільного населення. Принципи і методи лікування вогнепальних поранень. Реабілітаційний прогноз при бойових пораненнях різної класифікації та тяжкості. Основні принципи організації фізичної терапії пораненим під час військових дій. Диференціація характерних поранень під час бойових дій.

Тема 3. Міжнародна класифікація функціонування як основа реабілітаційного менеджменту військовослужбовців після бойових поранень.

Цілі, призначення, характеристика МКФ. Основні терапевтичні тести для оцінки моторних функцій, когнітивних властивостей пацієнтів після бойових поранень. Техніка проведення обстеження чутливості пацієнтів з неврологічними та травматологічними ускладненнями після поранення. Протокол обстеження для формування прогнозу, мети, програми реабілітаційного втручання.

Тема 4. Програма комплексної фізичної терапії пацієнтів з неврологічними та травматологічними ускладненнями після поранення.

Симптомокомплекс ураження спинного мозку шийного та поперекового відділу хребта після поранення. Ускладнення, що виникають внаслідок ураження спинного мозку шийного та поперекового відділу хребта після поранення. Методику обстеження чутливості пацієнтів. Класифікація множинних травм. Ускладнення політравми. Методологія ЛФК, масажу, фізіотерапії в залежності від тяжкості травми, періоду реабілітації.

Змістовий модуль 2.

Особливості застосування фізичної терапії при бойових травмах та ушкодженнях.

Тема 5. Особливості застосування засобів фізичної терапії пацієнтів після ампутацій внаслідок бойових дій.

Класифікація ампутацій, принципи фізіотерапії після ампутацій внаслідок бойових поранень. Методологія ЛФК, масажу, фізіотерапії в залежності від висоти ампутації, періоду реабілітації. Програми комплексної фізичної терапії у I, II, III періодах відновного лікування. Супровід пацієнтів у процесі підготовки до протезування. Завдання реабілітації у післяопераційний період після ампутацій внаслідок бойових поранень.

Тема 6. Особливості побудови програми фізичної терапії пацієнтів з ускладненнями з боку центральної нервової системи внаслідок бойових дій.

Класифікація бойових ушкоджень хребта. Клінічними ознаками спинномозкової травми. Обстеження рухових та чутливих розладів при спинномозкової травми. Ускладнення спинномозкової травми та навчитися проводити профілактичні заходи засобами фізичної терапії. Комплексна програму фізичної реабілітації хворих з спинномозкової травми.

Тема 7. Програма фізичної терапії пацієнтів з сенсорними ускладненнями після поранень.

Ураження сенсорних аналізаторів, що виникають після поранень. Класифікація бойових уражень ока. Завдання фізичної терапії на прикладі ураження зорового аналізатора. Методика реабілітації пацієнтів з ураженнями сенсорних аналізаторів, що виникають після поранень на прикладі ураження зорового аналізатора. Контузії, що виникають після поранень. Фізична терапія військовослужбовців після контузії.

Тема 8. Застосування засобів фізичної терапії для подолання посттравматичного синдрому внаслідок бойових дій.

Індивідуальна вразливість і психологічні наслідки травми. Захисні механізми психіки в подоланні стресу. Методика психотерапії посттравматичного стресового розладу. Психологічні проблеми членів родин військових. Самодопомога для членів родин в умовах травматичної кризи. Тренінгові вправи та форми реабілітації, які можуть бути використані для профілактики та подолання стресу.

Дисципліни, вивчення яких обов'язково передують цій дисципліні: Фізична терапія при травмі та політравмі, захворюваннях опорно-рухового апарату, Фізична терапія при захворюваннях внутрішніх органів (серцево-судинної системи, дихальної системи, органів травлення, хірургічних захворюваннях).

Міжпредметні зв'язки: Фізична терапія при травмі та політравмі, захворюваннях опорно-рухового апарату, Клінічна реабілітаційна неврологія, Методи обстеження та контролю у фізичній терапії.

4.2. Структура навчальної дисципліни

4.2.1. Тематичний план

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин між видами робіт							Форми та методи контролю знань
	Усього	аудиторна				інд	с.р.	
		у тому числі						
		л	сем	пр	лаб			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1. Фізична терапія та невідкладна допомога при бойових травмах та ушкодженнях.								
Тема 1. Поняття та особливості фізичної терапії та невідкладна допомога при бойових травмах та ушкодженнях.	14	2	–	2	–	–	10	АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: огляд додаткової літератури
Тема 2. Наслідки поранень під час військових дій – неврологічні, травматологічні, психологічні.	14	2	-	2	–	–	10	АР: письмове тестування СР: письмове завдання для самост. опрацювання ІР: підготовка презентації
Тема 3. Міжнародна класифікація функціонування як основа реабілітаційного менеджменту військовослужбовців після бойових поранень.	14	2	-	2	–	–	10	АР: співбесіда СР: підготовка та проведення презентації
Тема 4. Програма комплексної фізичної терапії пацієнтів з неврологічними та травматологічними ускладненнями після поранення.	14	2	-	2	–	–	10	АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання
Модульний контроль	2	–	–	-	–	2	–	комп’ютерне тестування
Разом за змістовим модулем 1	58	8	-	8	–	2	40	
Змістовий модуль 2. Особливості застосування фізичної терапії при бойових травмах та ушкодженнях.								
Тема 5. Особливості застосування засобів фізичної терапії пацієнтів після ампутацій внаслідок бойових дій.	14	2	–	2	–	–	10	АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: огляд додаткової літератури
Тема 6. Особливості побудови програми фізичної терапії пацієнтів з ускладненнями з боку центральної нервової системи внаслідок бойових дій.	14	2	–	2	–	–	10	АР: письмове тестування СР: письмове завдання для самост. опрацювання ІР: підготовка та проведення презентації
Тема 7. Програма фізичної терапії пацієнтів з сенсорними ускладненнями після поранень.	14	1	–	4	–	–	9	АР: письмове тестування СР: письмове завдання для самост. опрацювання ІР: підготовка та проведення навчального заняття з використанням тренінгових технологій
Тема 8. Застосування засобів фізичної терапії для подолання посттравматичного синдрому внаслідок бойових дій.	14	1	–	4	–	–	9	АР: співбесіда СР: підготовка та проведення презентації
Модульний контроль	2	–	–	–	–	2	–	комп’ютерне тестування
Разом за змістовим модулем 2	58	6		12	–	2	38	
Усього годин	116	14		20	–	4	78	
ІНДЗ	4	–		–	–	4	–	ІНДЗ: реферат
Усього годин	120	14		20	–	8	78	

4.2.2. Навчально-методична картка дисципліни „Фізична терапія при бойових травмах та ушкодженнях”

Разом: 150 год., лекції – 10 год., практичні заняття – 20 год., самостійна робота – 120 год.

Модулі	Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2					
Назва модуля	Фізична терапія та невідкладна допомога при бойових травмах та ушкодженнях				Особливості застосування фізичної терапії при бойових травмах та ушкодженнях					
Кількість балів за модуль	18 балів				20 балів					
Лекції	1	2	3	4	5	6	7			
Теми лекцій	Поняття та особливості фізичної терапії та невідкладна допомога при бойових травмах та ушкодженнях.	Наслідки поранень під час військових дій – неврологічні, травматологічні, психологічні.	Міжнародна класифікація функціонування як основа реабілітаційного менеджменту військовослужбовців після бойових поранень.	Програма комплексної фізичної терапії пацієнтів з неврологічними та травматологічними ускладненнями після поранення.	Особливості застосування засобів фізичної терапії пацієнтів після ампутацій внаслідок бойових дій.	Особливості побудови програми фізичної терапії пацієнтів з ускладненнями з боку центральної нервової системи внаслідок бойових дій.	Програма фізичної терапії пацієнтів з сенсорними ускладненнями після поранень.		Застосування засобів фізичної терапії для подолання посттравматичного синдрому внаслідок бойових дій.	
	1 бал		1 бал		1 бал	1 бал	2 бала			
Практичні	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Теми практичних занять	Поняття та особливості фізичної терапії та невідкладна допомога при бойових травмах та ушкодженнях.	Наслідки поранень під час військових дій – неврологічні, травматологічні, психологічні.	Міжнародна класифікація функціонування як основа реабілітаційного менеджменту військовослужбовців після бойових поранень.	Програма комплексної фізичної терапії пацієнтів з неврологічними та травматологічними ускладненнями після поранення.	Особливості застосування засобів фізичної терапії пацієнтів після ампутацій внаслідок бойових дій.	Особливості побудови програми фізичної терапії пацієнтів з ускладненнями з боку центральної нервової системи внаслідок бойових дій.	Програма фізичної терапії пацієнтів з сенсорними ускладненнями після поранень.		Застосування засобів фізичної терапії для подолання посттравматичного синдрому внаслідок бойових дій.	
	2 бала	2 бала	2 бала	2 бала	2 бала	2 бала	2 бала		2 бала	
Самостійна робота	2 бала	2 бала	2 бала	2 бала	2 бала	2 бала	2 бала		2 бала	
ІНДЗ	12 балів									
Види поточного контролю	Модульні контрольні роботи (10 балів)									
Підсумковий контроль	Екзамен (40 балів)									

4.3. Форми організації занять

4.3.1. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття та особливості фізичної терапії та невідкладна допомога при бойових травмах та ушкодженнях.	2
2	Наслідки поранень під час військових дій – неврологічні, травматологічні, психологічні.	2
3	Міжнародна класифікація функціонування як основа реабілітаційного менеджменту військовослужбовців після бойових поранень.	2
4	Програма комплексної фізичної терапії пацієнтів з неврологічними та травматологічними ускладненнями після поранення.	2
5	Особливості застосування засобів фізичної терапії пацієнтів після ампутацій внаслідок бойових дій.	2
6	Особливості побудови програми фізичної терапії пацієнтів з ускладненнями з боку центральної нервової системи внаслідок бойових дій.	2
7	Програма фізичної терапії пацієнтів з сенсорними ускладненнями після поранень.	4
8	Застосування засобів фізичної терапії для подолання посттравматичного синдрому внаслідок бойових дій.	4
Разом		20

4.3.2. Індивідуальні завдання

1. Проблема поранень під час проведення бойових дій військовослужбовців та цивільного населення.
2. Принципи і методи лікування вогнепальних поранень.
3. Цілі, призначення, характеристика МКФ.
4. Основні терапевтичні тести для оцінки моторних функцій, когнітивних властивостей пацієнтів після бойових поранень.
5. Симптомокомплекс ураження спинного мозку шийного та поперекового відділу хребта після поранення.
6. Методологія ЛФК, масажу, фізіотерапії в залежності від тяжкості травми, періоду реабілітації.
7. Класифікація ампутацій, принципи фізіотерапії після ампутацій внаслідок бойових поранень.
8. Обстеження рухових та чутливих розладів при спинномозкової травми.
9. Ускладнення спинномозкової травми та навчитися проводити профілактичні заходи засобами фізичної терапії.
10. Контузії, що виникають після поранень.
11. Самодопомога для членів родин в умовах травматичної кризи.

4.3.3. Індивідуальна навчально-дослідна робота (навчальний проект)

Індивідуальна навчально-дослідна робота (ІНДР) є видом поза аудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання студентами ІНДР прилюдним захистом навчального проекту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу – це вид науково-дослідної роботи студента, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних та лабораторних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Види ІНДЗ, вимоги до них та оцінювання:

- складання ситуаційних завдань із різних тем курсу (**4 бали**);
- огляд літератури з конкретної тематики (**4 бали**);
- анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, тематичні розвідки (**4 бали**);
- Підготовка наукової статті з будь-якої теми курсу (**10 балів**);
- Участь у науковій студентській конференції (**4 бали**);
- дослідження різноманітних питань з тематики дисципліни у вигляді есе (**4 бали**).
- дослідження з тематики дисципліни у вигляді реферату (охоплює весь зміст навчального курсу) – **12 балів**.

Орієнтовна структура ІНДЗ – дослідження у вигляді реферату: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел.

Тематика ІНДЗ

1. Проблема поранень під час проведення бойових дій військовослужбовців та цивільного населення.
2. Принципи і методи лікування вогнепальних поранень.
3. Цілі, призначення, характеристика МКФ.
4. Основні терапевтичні тести для оцінки моторних функцій, когнітивних властивостей пацієнтів після бойових поранень.
5. Симптомокомплекс ураження спинного мозку шийного та поперекового відділу хребта після поранення.
6. Методологія ЛФК, масажу, фізіотерапії в залежності від тяжкості травми, періоду реабілітації.

7. Класифікація ампутацій, принципи фізіотерапії після ампутацій внаслідок бойових поранень.

8. Обстеження рухових та чутливих розладів при спинномозкової травми.

9. Ускладнення спинномозкової травми та навчитися проводити профілактичні заходи засобами фізичної терапії.

10. Контузії, що виникають після поранень.

11. Самодопомога для членів родин в умовах травматичної кризи.

Критерії оцінювання ІНДЗ (дослідження у вигляді реферату)

№ з/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	2 бали
2.	Складання плану реферату	2 бали
3.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень у логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання	3 бали
4.	Дотримання правил реферування наукових публікацій	1 бал
5.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	3 бали
6.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел, посилання	1 бал
Разом		12 балів

Оцінка за ІНДЗ у вигляді реферату: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 12-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
9 – 12	відмінно	5	A	відмінно
7– 8	добре	4	BC	добре
5 – 6	задовільно	3	DE	задовільно
0 – 4	незадовільно	2	FX	незадовільно з можливістю повторного виконання

4.3.4. Теми самостійної роботи студентів

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Поняття та особливості фізичної терапії та невідкладна допомога при бойових травмах та ушкодженнях.	10
2	Тема 2. Наслідки поранень під час військових дій – неврологічні, травматологічні, психологічні.	10
3	Тема 3. Міжнародна класифікація функціонування як основа реабілітаційного менеджменту військовослужбовців після бойових поранень.	10
4	Тема 4. Програма комплексної фізичної терапії пацієнтів з неврологічними та травматологічними ускладненнями після поранення.	10
Підсумкова		2
5	Тема 5. Особливості застосування засобів фізичної терапії пацієнтів після ампутацій внаслідок бойових дій.	10
6	Тема 6. Особливості побудови програми фізичної терапії пацієнтів з ускладненнями з боку центральної нервової системи внаслідок бойових дій.	10
7	Тема 7. Програма фізичної терапії пацієнтів з сенсорними ускладненнями після поранень.	9
8	Тема 8. Застосування засобів фізичної терапії для подолання посттравматичного синдрому внаслідок бойових дій.	9
Підсумкова		2
9	ІНДЗ	4
Разом		86

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль 1.			
Тема 1. Поняття та особливості фізичної терапії та невідкладна допомога при бойових травмах та ушкодженнях. (10 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	2	I-II
Тема 2. Наслідки поранень під час військових дій – неврологічні, травматологічні, психологічні. (10 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	2	III-IV
Тема 3. Міжнародна класифікація функціонування як основа реабілітаційного менеджменту військовослужбовців після бойових поранень. (10 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	2	V
Тема 4. Програма комплексної фізичної терапії пацієнтів з неврологічними та травматологічними ускладненнями після поранення. (10 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне заняття	2	VI
Підсумкова модульна контрольна робота (2 год.)	Тестування	5	VII
Всього: 42 год.	Всього: 13 балів		
Змістовий модуль 2.			

Тема 5. Особливості застосування засобів фізичної терапії пацієнтів після ампутацій внаслідок бойових дій. (10 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	2	VIII-IX
Тема 6. Особливості побудови програми фізичної терапії пацієнтів з ускладненнями з боку центральної нервової системи внаслідок бойових дій. (10 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	2	X-XI
Тема 7. Програма фізичної терапії пацієнтів з сенсорними ускладненнями після поранень. (9 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	2	XII
Тема 8. Застосування засобів фізичної терапії для подолання посттравматичного синдрому внаслідок бойових дій. (9 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	2	XIII
Підсумкова модульна контрольна робота (2 год.)	Тестування	5	XIV
<i>Всього: 40 год.</i>	<i>Всього: 13 балів</i>		
Індивідуальна навчально-дослідна робота: 4 год.	Реферат	12	XV
Разом: 86 год.	Разом: 38 балів		

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

5.1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1. За джерелом інформації:

– *словесні*: лекція (традиційна, проблемна тощо) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (презентація PowerPoint), семінари, пояснення, розповідь, бесіда;

– *наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація;

– *практичні*: вправи.

2. *За логікою передачі і сприйняття навчальної інформації*: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3. *За ступенем самостійності мислення*: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4. *За ступенем керування навчальною діяльністю*: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів із книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

Методи викладання навчального матеріалу визначаються викладачем в залежності від виду занять, змісту теми, цілей і завдань, можливостей студентів та часом, відведеним для вивчення теми.

В ході лекцій використовуються наступні методи:

- пояснювальна-ілюстративна лекція включає усний виклад навчального матеріалу з ілюстрацією таблиць, слайдів, роздаткового матеріалу, з використанням ТЗН.

- лекція з елементами бесіди, яка включає усний виклад навчального матеріалу, великого за обсягом, складного за логічною побудовою у якому

застосовується питально-відповідальний метод навчання з використанням ілюстративного матеріалу.

- проблемна лекція спрямована на розвиток логічного мислення студентів, коли при читанні лекції перед студентами формуються проблема для самостійного осмислення того, що далі розкривається викладачем; у ході лекції студентам може видаватися надрукований роздавальний матеріал або здійснюватися показ таблиць, слайдів, які допомагають студентам у вирішенні поставленої проблеми.

В ході практичних занять застосовуються наступні методи: вправи, лабораторні і практичні роботи.

5.2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

Під час викладання навчальної дисципліни „Фізична терапія при бойових травмах та ушкодженнях” застосовуються наступні методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності студентів:

1. Метод створення ситуації новизни навчального матеріалу – надання нових фактів та самостійний їх пошук створює відчуття збагачення знаннями спонукає студентів до самовдосконалення.

2 Метод опори на життєвий досвід студентів – використання викладачем у навчальному процесі життєвого досвіду студентів – фактів, явищ, які вони спостерігали в житті, або в яких самі брали участь.

3.Метод емоційно-морального стимулювання – включення у зміст навчання моральних ситуацій прикладів з життя.

4.Метод зацікавлення – реалізується за допомогою цікавих прикладів, парадоксальних фактів (цікаві аналогії, проблемні запитання, досліді).

5.Метод емоційного сплеску та заохочення – підтримка, підбадьорювання, заохочення; педагог має демонструвати своє прагнення допомогти студенту, бути впевненим у його силах та здібностях.

6.Метод пізнавальних ігор:

-*ділова гра* – діалог на професійному рівні, в якому відбуваються зіткнення різних думок, пропозицій, і взаємна критика гіпотез. Їх обґрунтування, що призводить до появи нових знань і уявлень;

-*рольова гра* – імпровізоване розігрування заданої ситуації;

- *інтерактивна гра* – метод навчання, заснований на досвіді, отриманому в результаті спеціально організованої соціальної взаємодії учасників з метою зміни індивідуальної моделі поведінки;

- *симуляція* – метод навчання, який моделює обмежені в часі, конкретні життєві ситуації, результат яких залежить від поведінки учасників процесу взаємодії.

5.3. Інклюзивні методи навчання

1. Методи формування свідомості: бесіда, диспут, лекція, приклад, пояснення, переконання.

2. Метод організації діяльності та формування суспільної поведінки особистості: вправи, привчання, виховні ситуації, приклад.

3. Методи мотивації та стимулювання: вимога, громадська думка. Виключаються методи емоційного стимулювання – змагання, заохочення, переконання.

4. Метод самовиховання: самопізнання, самооцінювання, саморегуляція.

5. Методи соціально-психологічної допомоги: психологічне консультування, аутотренінг, стимуляційні ігри.

6. Спеціальні методи: патронат, супровід, тренінг.

7. Спеціальні методи педагогічної корекції, які варто використовувати для цілеспрямованого виправлення поведінки або інших порушень, викликаних спільною причиною. До спеціальних методів корекційної роботи належать: суб'єктивно-прагматичний метод, метод заміщення, метод „вибуху”, метод природних наслідків і трудовий метод.

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Навчальна дисципліна „**Фізична терапія при бойових травмах та ушкодженнях**” оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Вона складається з 2 змістових модулів.

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100 бальною шкалою в кожному семестрі окремо.

За результатами поточного, модульного та семестрового контролів виставляється підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS.

Модульний контроль: кількість балів, які необхідні для отримання відповідної оцінки за кожен змістовий модуль упродовж семестру.

Семестровий (підсумковий) контроль: виставлення семестрової оцінки студентам, які опрацювали теоретичні теми, практично засвоїли їх і мають позитивні результати, набрали необхідну кількість балів.

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки „відмінно”, „добре”, „задовільно”, „незадовільно”, подано в таблиці нижче.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських, практичних, лабораторних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Реферативні дослідження та есе, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути:

- екзамени;
- комплексні іспити;
- стандартизовані тести;
- наскрізні проекти;
- командні проекти;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

6.1. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
„відмінно”	Ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності в розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
„добре”	Ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
„задовільно”	Ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність із основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою. Можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
„незадовільно”	Виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення закладу вищої освіти без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

6.2. Система оцінювання роботи студентів упродовж семестру

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
I. Обов’язкові					
1.1. Відвідування лекцій	1	4	4	4	4
1.2. Робота на практичному занятті	2	3	6	4	8
1.4. Виконання завдань для самостійної роботи	2	4	8	4	8
1.5. Виконання модульної роботи	5	1	5	1	5
Разом			23		25
Максимальна кількість балів за обов’язкові види роботи: 48					
II. Вибіркові					
Виконання завдань для самостійного опрацювання (за вибором студента не більше 12 балів)					
2.1. Складання ситуаційних завдань із різних тем курсу					4
2.2. Огляд літератури з конкретної тематики					4
2.3. Анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, тематичні розвідки					4
2.4. Підготовка наукової статті з будь-якої теми курсу					10
2.5. Участь у науковій студентській конференції					4
2.6. Дослідження різноманітних питань з тематики дисципліни у вигляді есе					6
2.7. Виконання індивідуальних завдань (ІНДЗ)					12
Разом					12
Максимальна кількість балів за вибіркові види роботи: 12					
Всього балів за теоретичний і практичний курс: 60					

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

6.3. Оцінка за теоретичний і практичний курс: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 60-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
54 – 60 та більше	відмінно	5	A	відмінно
45 – 53	добре	4	BC	добре
36 – 44	задовільно	3	DE	задовільно
21 – 35	незадовільно	2	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 20		2	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6.4. Оцінка за екзамен: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 40-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
36 – 40 та більше	відмінно	5	A	відмінно
30 – 35	добре	4	BC	добре
24 – 29	задовільно	3	DE	задовільно
14 – 23	незадовільно	2	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 13		2	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6.5. Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Екзамен		
90 – 100	відмінно	5	A	відмінно
82 – 89	добре	4	B	добре (дуже добре)
75 – 81	добре	4	C	добре
64 – 74	задовільно	3	D	задовільно
60 – 63	задовільно	3	E	задовільно (достатньо)
35 – 59	незадовільно	2	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	незадовільно	2	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6.6. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота											Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2							
T1	T2	T3	T4	МК 1	T5	T6	T7	T8	МК 2	ІНДЗ	не більше 40	не більше 100
3	5	5	5	5	5	5	5	5	5	12		

T1, T2 ... T8 – теми змістових модулів.

МК – модульний контроль

6.7. Орієнтовний перелік питань до екзамену

1. Топографічна анатомія внутрішніх органів.
2. Надання невідкладної медичної допомоги при бойових пораненнях та ушкодженнях.
3. Проблема поранень під час проведення бойових дій військовослужбовців та цивільного населення.
4. Принципи і методи лікування вогнепальних поранень.
5. Реабілітаційний прогноз при бойових пораненнях різної класифікації та тяжкості.
6. Основні принципи організації фізичної терапії пораненим під час військових дій.
7. Диференціація характерних поранень під час бойових дій.
8. Основні терапевтичні тести для оцінки моторних функцій, когнітивних властивостей пацієнтів після бойових поранень.
9. Техніка проведення обстеження чутливості пацієнтів з неврологічними та травматологічними ускладненнями після поранення.
10. Протокол обстеження для формування прогнозу, мети, програми реабілітаційного втручання.
11. Симптомокомплекс ураження спинного мозку шийного та поперекового відділу хребта після поранення.
12. Ускладнення, що виникають внаслідок ураження спинного мозку шийного та поперекового відділу хребта після поранення.
13. Методика обстеження чутливості пацієнтів.
14. Класифікація множинних травм.
15. Ускладнення політравми.
16. Методологія ЛФК, масажу, фізіотерапії в залежності від тяжкості травми, періоду реабілітації.
17. Класифікація ампутацій, принципи фізіотерапії після ампутацій внаслідок бойових поранень.
18. Методологія ЛФК, масажу, фізіотерапії в залежності від висоти ампутації, періоду реабілітації.
19. Програми комплексної фізичної терапії у I, II, III періодах відновного лікування.
20. Супровід пацієнтів у процесі підготовки до протезування.

21. Завдання реабілітації у післяопераційний період після ампутацій внаслідок бойових поранень.
22. Класифікація бойових ушкоджень хребта.
23. Клінічні ознаки спинномозкової травми.
24. Обстеження рухових та чутливих розладів при спинномозкової травми.
25. Фізична терапія військовослужбовців після контузії.
26. Індивідуальна вразливість і психологічні наслідки травми.
27. Захисні механізми психіки в подоланні стресу.
28. Методика психотерапії посттравматичного стресового розладу.
29. Психологічні проблеми членів родин військових.
30. Самодопомога для членів родин в умовах травматичної кризи.
31. Тренінгові вправи та форми реабілітації, які можуть бути використані для профілактики та подолання стресу.

БІЛЕТИ ДО ЕКЗАМЕНУ

**Відкритий міжнародний університет розвитку людини „Україна”
Хмельницький інститут соціальних технологій
Кафедра фізичної терапії, ерготерапії, фізичної культури і спорту**

Освітній ступінь: **магістр**

Усі спеціальності: **227 Фізична терапія, ерготерапія**

Семестр: **3**

Навчальна дисципліна: **Фізична терапія при бойових травмах та ушкодженнях**

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

1. Класифікація бойових ушкоджень хребта.
2. Клінічні ознаки спинномозкової травми.
3. Обстеження рухових та чутливих розладів при спинномозковій травмі. Ускладнення спинномозкової травми та навчитися проводити профілактичні заходи засобами фізичної терапії.

Затверджено на засіданні кафедри фізичної терапії, ерготерапії, фізичної культури і спорту

Протокол № 1 від „01” вересня 2023 року.

Завідувач кафедри

_____ (підпис)

Людмила КРАВЧУК

(власне ім'я та ПРИЗВИЩЕ)

Екзаменатор

_____ (підпис)

Валентина КРУПА

(власне ім'я та ПРИЗВИЩЕ)

7. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Опорний конспект лекцій
2. Методичні розробки до практичних занять.
3. Методичні розробки до виконання самостійної роботи студентів.
4. Орієнтовна тематика реферативних досліджень.
5. Ілюстративні матеріали.
6. Глосарій по дисципліні.
7. Питання до модульного контролю.
8. Питання до екзамену.

7.1. Навчально-методичні аудіо- і відеоматеріали, у т.ч. для студентів з інвалідністю

https://www.youtube.com/watch?v=Vze_S_TwiAo
<https://www.youtube.com/watch?v=12tEBiOvuk8>
<https://www.youtube.com/watch?v=NbXbln4ZWuY>
<https://www.youtube.com/watch?v=0hZQ0hVDPAM>
<https://www.youtube.com/watch?v=TCmXaxcI1vw>
<https://www.youtube.com/watch?v=IllmeOu3qEw>
<https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=8nsn91JFgE>
<https://www.youtube.com/watch?v=FjWgLCI2gHQ>
<https://www.facebook.com/Rehabilitation.LH/videos/d41d8cd9/794250324751010>
<https://www.youtube.com/watch?v=qDfuHQAANyg>
<https://www.youtube.com/watch?v=fWG7Gh9kmvU>

Для інклюзивного навчання:

- методики диференційованого підходу до процесу навчання й оцінювання знань, умінь і здібностей студентів з інвалідністю;
- дистанційні програми навчання для студентів із проблемами слуху і порушеннями опорно-рухового апарату.
- спеціалізовані комп'ютерні програми для навчання осіб з інвалідністю;
- забезпечення осіб із проблемами зору спеціальною літературою: книгами, підручниками, навчальними посібниками, журналами, надрукованими шрифтом Брайля та укрупненим шрифтом, і звуковими комп'ютерними програмами;
- наявність аудіовізуальних засобів навчання, спеціальної навчально-методичної літератури в електронному, друкованому, аудіовізуальному форматах для осіб з інвалідністю;
- дидактичні матеріали та засоби навчання осіб з інвалідністю для дистанційної та відкритої форм навчання.

7.2. Глосарій (термінологічний словник)

Анкілоз - відсутність рухів в суглобах.

Артрит - запальне захворювання суглобів.

Аксон – відросток нейрона, який проводить нервові імпульси.

Алергія – стан зміненої реактивності організму, який проявляється підвищеною чутливістю до повторного впливу яких-небудь речовин чи їхніх компонентів.

Амілоїдоз – патологічне відкладення в тканинах і органах білка амілоїду, що з часом призводить до порушення функції органу.

Асистолія – відсутність серцевих скорочень.

Ацидоз – зсув рН крові в кислу сторону.

Брадикардія – зниження частоти серцевих скорочень нижче 60 за хвилину.

Вправи з допомогою - ступінь активізації, коли частина наміченого руху виконується пасивно або з підтримкою, а частина - самостійно хворим.

Галенові препарати - фармакологічні або лікарські засоби, що є різними витяжками з лікарських рослин для внутрішнього чи зовнішнього застосування.

Гемодіаліз (штучна нирка) – метод, метою якого є заміщення функції нирки – виведення з крові токсичних сполук і шлаків.

Гепатомегалія – збільшення печінки в розмірах.

Гіпертонічний розчин – розчин, осмолярність якого вища, ніж осмолярність крові.

Гіповолемія – зменшення об'єму циркулюючої крові.

Гіпокапнія – зменшення кількості вуглекислого газу в крові.

Гіпоксія – кисневе голодування тканин.

Гіпотонічний розчин – розчин, осмолярність якого нижча, ніж осмолярність крові.

Гіпотонія – зниження артеріального тиску.

Детоксикація – виведення токсичних сполук з крові.

Екзогенний – зовнішній.

Ендогенний – внутрішній.

Ізотонічний розчин – розчин осмолярність якого дорівнює осмолярності крові.

Імуноглобуліни – білки, які забезпечують імунологічний захист організму.

Інтотоксикація – отруєння організму токсичними сполуками екзогенного чи ендогенного походження.

Колапс – гостра судинна недостатність, яка супроводжується різким зниженням артеріального і венозного тиску.

Латеральний – бічний.

Лейкопенія – зниження кількості лейкоцитів в крові.

Лейкоцитоз – підвищення кількості лейкоцитів в крові.

Медіатори – біологічно-активні речовини, які забезпечують нейрогуморальну регуляцію.

Моніторинг (життєво важливих функцій) – контроль.

Нейрогуморальна регуляція – забезпечення функціонування організму, шляхом гормональних і невrogenних впливів.

Непритомність – коротка втрата свідомості, зумовлена гострим і різким зниженням кровонаповнення судин головного мозку.

Парентерально – введення хімічних сполук, медикаментів тощо в організм через вену, артерію, м'яз та ін.

Перорально – введення хімічних сполук, медикаментів тощо в організм через шлунково-кишковий тракт.

Плазмаферез – виведення токсичних сполук з плазми.

Полікістоз – наявність багатьох порожнистих утворень, заповнених рідиною (кіст) в якому-небудь органі.

Рекреація - система заходів, пов'язана з використанням вільного часу людей для їх оздоровчої, культурно-ознайомчої і спортивної діяльності на спеціалізованих територіях, які розташовані поза їх постійним помешканням. Рекреація охоплює всі види відпочинку. Відновлення здоров'я і працездатності шляхом відпочинку на лоні природи, або під час туристичної поїздки з відвіданням національних парків, архітектурних пам'яток, музеїв.

Синусовий ритм – нормальний серцевий ритм з рівномірними ритмічними скороченнями частотою 60-80 ударів в хвилину.

Систолічний артеріальний тиск – тиск в кровоносних судинах у фазу систоли (серцевого скорочення).

Спленомегалія – збільшена селезінка.

Тахікардія – збільшення частоти серцевих скорочень більше 90 за хвилину.

Тахіпноє – збільшення частоти дихальних рухів більше 20 за хвилину.

Тератогенний вплив – дія хімічних, фізичних, механічних та ін. Факторів на плід, які можуть спричинити порушення його розвитку.

Тромбоз – утворення організованих згустків крові (тромбів) в просвіті судин. Якщо тромби утворюються в артеріях, це може призвести до гангрени кінцівки чи змертвіння органу.

ШОЕ (швидкість осідання еритроцитів) – лабораторний показник, який зростає при збільшенні в'язкості крові або підвищенні кількості імуноглобулінів, які циркулюють в крові.

7.3 Рекомендована література

1. Величко Т. О. Просторово-часові показники в оцінці ходьби людини: дис. канд. мед. наук. Вінниця, 2010. 169 с.
2. Військова хірургія з хірургією надзвичайних ситуацій / За ред. В. Я. Білого-Тернопіль : Укрмедкнига, 2004. 324 с.

3. Вогнепальні поранення кінцівок: метод. рек./О. А. Бур'янов, С. С. Страфун, І. П. Шлапак та ін. Київ, 2015. 46 с.
4. Герасименко О. Засоби програми комплексної фізичної терапії осіб з ампутаціями нижніх кінцівок на рівні гомілки. Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. Серія 15.
5. Герасименко О. С. Ефективність комплексної програми фізичної терапії осіб з ампутаційними дефектами нижньої кінцівки на рівні гомілки. Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова.
6. Карпінська О. Д., Демчук Р. М., Фіщенко В. О., Карпінський М. Ю. Аналіз часових параметрів кроку хворих з ушкодженням над'яtkово-гомілкового суглобу. *Травма*. 2012. Т. 13, № 3. С. 72–77.
7. Лурін А. І., Цема Є. В. Військово-польова хірургія. Київ: Каф. хірургії, 2013. № 4. 54 с.
8. Мухін В. М. Фізична реабілітація в травматології: монографія. Львів: ЛДУФК, 2015. 428 с.
9. Мухін В. М. Фізична реабілітація: підруч. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту / 3-тє вид., переробл. та доповн. К. : Олімпійська література, 2009. 486 с.
10. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2016. Вип. 05 (75). С. 26–30.
11. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова. 2016. Вип. 06 (76). С. 52–57.
12. Організація допомоги хворим з гострими ушкодженнями сумково-зв'язкового апарату гомілково-над-п'яtkового суглобу/А. Й. Чеміріс, Ю. М. Нерянов, А. В. Кудієвський та ін. *Ортопедия, травматология и протезирование*. 2003. № 3. С. 121–123.
13. Ревской А. К., Люфтинг А. А., Николенко В. К. Огнестрельные ранения конечностей. К: Медицина, 2007. 288 с.
14. Салєєва А. Д. Сучасна класифікація та номенклатура протезів верхніх та нижніх кінцівок в Україні. *Ортопедия, травматология и протезирование*. 2014. № 1. С. 96–101. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/OpTIP_2014_1_16.pdf
15. Стандартизація в нейрохірургії. Частина 1. Травматичні ушкодження центральної та периферичної нервової системи. За ред. академіка НАМН України, проф. Є. Г. Педаченка. Київ : ДУ “ІНХ НАМНУ”. 2019. 152 с. URL: https://neuro.kiev.ua/wp-content/uploads/Book_01.pdf
16. Infectious complications of damage control orthopaedics in war trauma/R. M. Mody, M. Zapor, J. D. Hartell, P. M. Robben, P. Waterman, R. Wood-Morris. *J. Trauma*. 2009. Vol. 67(4). P. 758–61.
17. Lerner A., Soudry M. Is staged external fixation a valuable strategy for war injuries to the limbs? *Clinical Orthopaedics and Related Research*. 2006. Vol. 448. P. 217–224.
18. Nanobashvili J., Kopadze T., Tvaladze M. War injuries of major extremity arteries. *World Journal of Surgery*. 2003. Vol. 27 (№ 2). P. 134–13.

7.4. Інформаційні ресурси

1. https://www.youtube.com/results?search_query
2. <https://www.youtube.com/watch?v=O-l3yVa99b8>
3. https://www.youtube.com/watch?v=Vze_S_TwiAo
4. <https://www.youtube.com/watch?v=12tEBiOvuk8>
5. <https://www.youtube.com/watch?v=NbXbln4ZWuY>
6. <https://www.youtube.com/watch?v=dGXk28kC4l4>
7. <https://www.youtube.com/watch?v=sp3NkKWel4k>
8. <https://www.youtube.com/watch?v=WUaXu5W2-8g>
9. https://neuro.kiev.ua/wp-content/uploads/Book_01.pdf

8. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Форми занять	Наявне матеріально-технічне забезпечення
Лекція	Ноутбук, проектор, приміщення з доступом до Інтернету
Практичні заняття	Навчально-реабілітаційний центр облаштований: Прилади для антропометрії: Ваги-аналізатори складу тіла TANITA BC-601, Ваги електронні, Ростомір, Спірометри, Динамометри кистьові, Тонометри, Пульсоксиметри, Пристрої для вимірювання температури тіла, Сантиметрові стрічки, Кушетки медичні. Апаратура для функціональної діагностики: Комп'ютерний електрокардіографічний комплекс для проведення ЕКГ-досліджень КАРДІОКОМ, Прилад для електропунктурної діагностики DIALOG-P, Велоергометри, Молоток неврологічний. Тренажери для фізичної терапії: Профілактори Євмінова, Велотренажер АЙСЛЕНД, Універсальні оздоровчі тренажерні комплекси, Еластичні джгути, Платформи та диски для тренування балансу, Слухомовний тренажер, Комплект мобільного звукопідсилювального обладнання Phonic Ear Easy Listener PE 300R. Тренажери для внутрішньом'язових ін'єкцій та внутрішньовенних ін'єкцій. Реабілітаційний комплекс: Апарат для імпульсної магнітотерапії DIMAP; – Тракційний стіл із комп'ютерним управлінням TRACOMPUTER, Апарат для екстракорпоральної ударно-хвильової терапії (ЕУХТ) PIEZO-WAVE, Апарат для терапії зі зворотним зв'язком по ЕМГ, зворотним зв'язком по тиску й електротерапії MIOMED-134, Релаксаційно-масажний автоматизований комплекс MIT-11 Релакс, Прилад для біорезонансної терапії SUNLINE-L, Крісла колісні, Лабораторія фізичної культури і спорту зі спортивними приладами та інвентарем: Силовий тренажер для ніг, Лавка під штангу, Штанга 80 кг,

	Тренажер «Орбітрек», Степер STAIRMASTER 4600 CL, Велосипедна доріжка, Динамометри, Спірометри, Гантелі, Палиці гімнастичні, М'ячі для фітнесу, Килимки для фітнесу, Медболи, Мати, Подушки. Комп'ютерна техніка, обладнання для мультимедійних презентацій: Стаціонарний мультимедійний проектор, екран, акустична система, мобільний пульт керування, телевізор, графопроєктор
Модульний контроль	приміщення комп'ютерного класу №28